



Náš VESNICE

ZPRAVODAJ OBCE HUSINEC

ČÍSLO 1/2021



ROZHOVOR S EKONOMEM DANIELEM MÜNICHEM I SPOLKY
NOVÝ ÚZEMNÍ PLÁN I ZELENÁ STEZKA I ZIMA V LESNÍ ŠKOLCE

Milí spoluobčané,

vítáme vás u čtení letošního prvního čísla zpravodaje Naše vesnice. Pandemie Covid nás stále neopouští a vše nasvědčuje tomu, že to bude běh na dlouhou trať. Věříme však, že ji společně zvládneme. I přes všechny překážky s pandemií spojené se snažíme, aby se nezastavil komunitní život v naší obci, stejně tak její rozvoj.

V okamžiku, kdy čtete tyto řádky, již máme za sebou veřejné projednání návrhu nového územního plánu. V rámci nyní platného územního plánu je navržen masivní rozvoj naší obce. S ohledem na naprosto nedostatečné kapacity občanské vybavenosti je však takový rozvoj neudržitelný. Nový územní plán se tento nesoulad snaží řešit. Nové výstavbě jednoduše nezabráníme. Pomocí nového územního plánu ji však můžeme přiměřeně regulovat tak, aby byla pro naši obec únosná a umožňovala udržitelný rozvoj. Ruku v ruce s prací na novém územním plánu pak zároveň intenzivně pracujeme ve spolupráci s ÚJV Řež, a.s. na zpřístupnění části lesních pozemků v areálu ÚJV pro veřejnost a vybudování „zeleného okruhu kolem obce“, připravujeme projektovou dokumentaci na přístavbu základní školy a začínají práce na studii mateřské školky Nad Údolím.

V době pandemie se bohužel nemůžeme věnovat společným akcím, hromadným sportům a společným aktivitám. Může to být ale o to větší výzva věnovat se individuálně našemu okolí a přírodě, které si všichni, pevně věřím, vážíme. Jsem tak velmi ráda, že se do nyní probíhající akce Uklidme Česko zapojuje spousta lidí, kterým není lhostejné, jak naše vesnice a její bezprostřední okolí vypadá. I takovou podobu může mít oslava svátků jara a moc Vám za tento přístup děkuji.

Přeji Vám všem klidné velikonoční svátky a hlavně, buďte zdraví!

Veronika Kristová

ZASTUPITELSTVO

4

ŽIVOT V OBCI

11

ŠKOLA A ŠKOLKA

12

ROZHOVOR

16

19

SPORT A KULTURA

21

SPOLKY A SDRUŽENÍ

25

Z VĚDECKÉHO ÚDOLÍ

28

SEZNAM AKCÍ



UKLIÐME SI VES OD ODPADKŮ PO ZIMĚ

Naše obec se tradičně připojuje k celorepublikové akci Uklidme Česko, která je letos naplánována na 27. března 2021. Loňský ročník přitom pandemie značně omezila, přesto hodně rodin z obce chodilo individuálně sbírat odpadky z našeho katastru. Například rodiče studentů 5.A uklidili celou roklí pod skálou a rodiny z Červenky uklidily okolí řeky. I letos po zimě je co uklízet! Nebude se konat hromadná jarní akce, ale zřídíme ve spolupráci s obcí několik stanovišť s pytlí a rukavicemi. Rádi bychom občany Husince a Řeže požádali, aby sbírali odpadky i při individuálních vycházkách, houbaření či sportování v přírodě. Tím, že nyní musíme zůstat všichni v katastru, máme ideální podmínky poznat okolí naší obce a ulevit přírodě od odpadků. Připravujeme mapku, kde budou k dispozici pytle a kdy bude svoz odpadků, vše bude zveřejněno na webu obce a na FB skupině Řež. Dotazy ohledně akce směřujte na autory tohoto článku a na email uklidmeobec@gmail.com.

Michal Horák a Jiří Kadlec

SOUHRN USNESENÍ K ZÁPISU Č. 7/2020 ZE ZASEDÁNÍ ZO HUSINEC KONANÉHO DNE 30. 11. 2020

Usnesení č. 1/7/2020

Zastupitelstvo obce Husinec schvaluje a jmenuje členem a předsedou kontrolního výboru pana RNDr. Davida Brože, CSc.

Usnesení č. 2/7/2020

Zastupitelstvo obce schvaluje záměr prodeje podílových listů Pioneer a pověřuje starostku Bc. Veroniku Kristovou přípravou a realizací této transakce.

Usnesení č. 3/7/2020

Zastupitelstvo obce Husinec schvaluje nájemní smlouvou mezi obcí Husinec, IČ 00240231, se sídlem U Radnice 64, 250 68 Husinec, Řež, zastoupenou Bc. Veronikou Kristovou, starostkou, jakožto pronajímatelem, na straně jedné a paní XX, trvale bytem Nad Údolím 125, 250 68, Husinec, Řež, jako nájemcem, na straně druhé, jejímž předmětem je nájem bytové jednotky č. 125/3 v 1. podlaží domu č.p. 125 v ulici Nad Údolím, část obce Řež, obec Husinec, která je zapsaná na LV č. 945, vedeném u Katastrálního úřadu pro Středočeský kraj, katastrální pracoviště Praha-východ. Nájemní smlouva tvoří Přílohu č. 1 tohoto Zápisu.

Usnesení č. 4/7/2020

Zastupitelstvo obce Husinec schvaluje nájemní smlouvou mezi obcí Husinec, IČ 00240231, se sídlem U Radnice 64,

250 68 Husinec, Řež, zastoupenou Bc. Veronikou Kristovou, starostkou, jakožto pronajímatelem, na straně jedné a paní XX, trvale bytem Nad Údolím 125, 250 68, Husinec, Řež, jako nájemcem, na straně druhé, jejímž předmětem je nájem bytové jednotky č. 125/7 ve 3. podlaží domu č.p. 125 v ulici Nad Údolím, část obce Řež, obec Husinec, která je zapsaná na LV č. 945, vedeném u Katastrálního úřadu pro Středočeský kraj, katastrální pracoviště Praha-východ. Nájemní smlouva tvoří Přílohu č. 2 tohoto Zápisu.

Usnesení č. 5/7/2020

Zastupitelstvo obce Husinec schvaluje Kupní smlouvou mezi XY, bytem Na Hvězdárně 147, Řež, 250 68 Husinec jako prodávajícím č. 1 a XY, bytem Sakurová 189, Řež, 250 68 Husinec dále jen „prodávající č. 2“ (dále společně jen „prodávající“) a obcí Husinec, IČ 00240231, se sídlem U Radnice 64, 250 68 Husinec, Řež, zastoupenou Bc. Veronikou Kristovou, starostkou na straně druhé jako kupující. Předmětem smlouvy je koupě pozemků parc. č. 438/2, 438/17, 438/18, 444/16, 444/69 v k. ú. Husinec u Řeže do vlastnictví obce. Kupní smlouva tvoří Přílohu č. 3 tohoto Zápisu.

Usnesení č. 6/7/2020

Zastupitelstvo obce Husinec v souladu s ust. §84 odst. 2 písm. f) zákona

č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů, pověřuje starostku obce Husinec, Bc. Veroniku Kristovou, k zastupování obce Husinec na řádné valné hromadě společnosti UJV Řež, a.s., se sídlem Hlavní 130, Řež, 250 68 Husinec, IČ 46356088, která se bude konat dne 4. 12. 2020.

Usnesení č. 7/7/2020

Zastupitelstvo obce Husinec schvaluje Rozpočtové opatření č. 5/2020, které tvoří Přílohu č. 4 tohoto zápisu.

Usnesení č. 8/7/2020

Zastupitelstvo obce Husinec schvaluje uzavření Dodatku č. 1 ke Smlouvě o spolupráci mezi Obcí Husinec, se sídlem U Radnice 64, Řež, 250 68 Husinec, zastoupenou Bc. Veronikou Kristovou, starostkou, a společností Albion Invest, s.r.o., se sídlem Na Hlinkách 199, 250 68, Husinec-Řež, IČ 27628612, zastoupenou Ing. Davidem Krásou a Ing. Tomášem Těthalem, jednatelem (dále jen „stavebník“), který tvoří Přílohu č. 5 tohoto Zápisu.

Usnesení č. 9/7/2020

Zastupitelstvo obce Husinec projednalo Zprávu o výsledku přezkoumání hospodaření obce Husinec za rok 2020 ze dne 16. 11. 2020, vypracovanou Krajským úřadem Středočeského kraje, odborem interního auditu a kontroly. Při kontrole bylo zjištěno, že

účetní závěrka ZŠ a MŠ Husinec-Řež za rok 2019 nebyla schválena v souladu s Vyhláškou č. 220/2013 Sb., o požadavcích na schvalování účetních zá-

věrek některých vybraných jednotek. Zastupitelstvo obce Husinec tímto přijímá systémové opatření v tom smyslu, že bere tuto skutečnost na vědomí

a příští schvalování účetní závěrky příspěvkové organizace ZŠ a MŠ Husinec-Řež již proběhne v souladu s výše uvedenou vyhláškou.

SOUHRN USNESENÍ K ZÁPISU Č. 8/2020 ZE ZASEDÁNÍ ZO HUSINEC KONANÉHO DNE 14. 12. 2020

Usnesení č. 1/8/2020

Zastupitelstvo obce Husinec schvaluje rozpočet obce Husinec pro rok 2021 ve znění Přílohy č. 1 tohoto zápisu.

Usnesení č. 2/8/2020

Zastupitelstvo obce Husinec schvaluje střednědobý výhled rozpočtu na rok 2022 a 2023 ve znění Přílohy č. 2 tohoto zápisu.

Usnesení č. 3/8/2020

Zastupitelstvo obce Husinec v souladu s §102 odst. 2 písm. a) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, zmocňuje starostku obce k provádění vybraných rozpočtových opatření – změn v rozpočtu obce Husinec:

a) schválení příjmů nad rámec schváleného rozpočtu obce na příslušný rok bez omezení

b) schválení snížení výdajů bez omezení částky v rámci položek i paragrafů

c) schválení zvýšení výdajů do 100 000 Kč (včetně) v jednotlivém případě, jde-li o výdaje vyvolané potřebami změn (resp. přesunu prostředků) mezi jednotlivými paragrafy schváleného rozpočtu a uvnitř jednotlivých paragrafů schváleného rozpočtu

d) schválení výdajů bez omezení výše pro případné realizace účelově vázaných výdajů k odvrácení škod, prevenci havárií, řešení havárií a živelných pohrom, výdajů ve stavu nouze, výdajů na vyměřené sankce (pokuty, penále apod.), výdajů dle pravomocného rozhodnutí soudu a dalších výdajů, kde může dojít ke škodám z důvodu časového prodloužení, popř. změn rozpočtu v této souvislosti spočívajících v upřesnění členění schváleného rozpočtu (v případech přesunů příjmů anebo výdajů mezi jednotlivými položkami). Provedené rozpočtové změny v uvedených případech budou předloženy v konkrétních částkách zastupitelstvu na nejbližším zasedání následujícím po provedení rozpočtového opatření v kompetenci starostky.

Usnesení č. 4/8/2020

Zastupitelstvo obce Husinec schvaluje odpisový plán ZŠ a MŠ Husinec-Řež, příspěvkové organizace pro rok 2021, který tvoří Přílohu č. 3 tohoto zápisu.

Usnesení č. 5/8/2020

Zastupitelstvo obce Husinec schvaluje přijetí závazných ukazatelů pro ZŠ a MŠ Husinec-Řež na kalendář-

ní rok 2021 v celkové výši 130 000 Kč s tím, že tuto částku tvoří následující položky: správa sítě 70 000 Kč a poplatky za telefon a internet 60 000 Kč.

Usnesení č. 6/8/2020

Zastupitelstvo obce Husinec schvaluje cenu stočného pro tlakovou kanalizaci ve vlastnictví obce Husinec na rok 2021 ve výši 45 Kč/m³ s platností od 1. 1. 2021.

Usnesení č. 7/8/2020

Zastupitelstvo obce Husinec schvaluje Vnitřní směrnici obce Husinec pro zadávání veřejných zakázek malého rozsahu ve znění Přílohy č. 4 tohoto zápisu.

Usnesení č. 8/8/2020

Zastupitelstvo obce Husinec schvaluje podání žádosti o dotaci na projekt „Obnova místních komunikací v obci Husinec“ na Ministerstvo pro místní rozvoj ČR v rámci programu Podpora rozvoje regionů 2019+ na rok 2021. Žádost bude podána do dotačního titulu 117D8210A Podpora obnovy místních komunikací v rámci podprogramu 117D8210 – Podpora obnovy a rozvoje venkova.

Usnesení č. 9/8/2020

Zastupitelstvo obce Husinec schvaluje podání žádosti o dotaci na projekt „Vybudování sportovního areálu pro volnočasové využití dětí a mládeže v obci Husinec“ na Ministerstvo pro místní rozvoj ČR v rámci programu Podpora rozvoje regionů 2019+ na rok 2021. Žádost bude podána do dotačního titulu 117D8210H Podpora budování a obnovy míst aktivního a pasivního odpočinku v rámci podprogramu 117D8210 – Podpora obnovy a rozvoje venkova.

Usnesení č. 10/8/2020

Zastupitelstvo obce Husinec schvaluje podání žádosti o dotaci na projekt „Vybudování a obnova sportovního areálu pro výkon tělesné výchovy v ZŠ Husinec“ na Ministerstvo pro místní rozvoj ČR v rámci programu Podpora rozvoje regionů 2019+ na rok 2021. Žádost bude podána do dotačního titulu 117D8210B Podpora obnovy sportovní infrastruktury v rámci podprogramu 117D8210 – Podpora obnovy a rozvoje venkova.

Usnesení č. 11/8/2020

Zastupitelstvo obce Husinec schvaluje podpis Darovací smlouvy mezi společností UJV Řež, a.s., Hlavní 130, 250 68 Husinec a obcí Husinec se sídlem: U Radnice 64, Řež, 250 68 Husinec na poskytnutí finančního příspěvku ve výši 120 000 Kč pro tisk osmi čísel čtvrtletně vydávaného časopisu Naše vesnice. Smlouva tvoří Přílohu č. 5 tohoto zápisu.

ZPRÁVY Z OBECNÍHO ÚŘADU

Zima

Letos byla konečně zima opravdu „ladovská“ a sněhu byl dostatek. Ačkoliv většinu členů technické čtyři nemoc uzavřela v jejich domovech, dva zbylí členové za pomoci hasičů přivaly sněhu zvládli, a zajistili nám všem bezpečnou průjezdnost a průchodnost naší obcí. Hasiči se letos vůbec nenudili, jejich technickou pomoc ocenilo několik řidičů a nebezpečně nahnuté stromy zvládli odstranit bleskurychle. Děkujeme.

Zeleň

Po zimě je všude dostatek vláhy a většina zelených ploch tak může být snadno rozbahněných. Prosím opět všechny, neparkujte na zelených plochách. Nejen že to

opravdu hyzdí naši obec, ale rozježděné plochy se velmi těžko zazelenají a v létě pak budou vyschlé a prašné. Od blátem obalených pneumatik jsou následně špinavé silnice, od silnic naše podrážky a od podrážek rohožky před našimi domy. Opravdu se Vám to líbí?

Odpady

První svoz bioodpadu se uskutečnil 29. 3. 2021. V Akátové ulici přibyla nová popelnice na třídění tuků a olejů.

Ohleduplnost

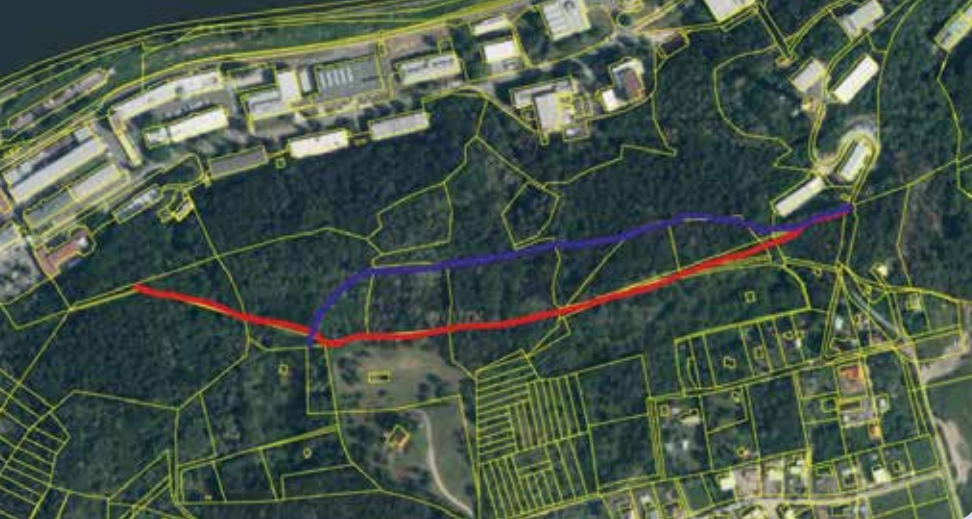
Ta souvisí nejen s výše zmíněnou zelení, ale také s omezeními v souvislosti s pandemií. Prosím Vás, dodržujte veškerá nařízení. Pár dnů z našeho života nosit venku roušku a v budově respirátor přeci není tak nespelnitelný požadavek. A jestli nám toto opatření má zlepšit vyhlídky na budoucnost, dodržujme jej. Prosím, vysvětlete toto i Vaším dětem. Naši rodiče i prarodiče prošli horším obdobím, kdy restrikcí a nařízení bylo mnohem více a přeci jej zvládli. Vydřme to, jsme přeci sousedé.

Novinky

Máme konečně nové, kovové, pevné a neklouzavé schody na cestičce mezi ulicemi Hlavní – Ke Skalce – Nad Lesíkem. V lokalitě Na Hvězdárně se uskutečnila oprava a doplnění veřejného osvětlení. Před Velikonocemi proběhne pravidelný úklid ulic, prosím, 29. a 30. 3. 2021 neparkujte svá vozidla na veřejných komunikacích. V nové části Červené Skály dojde po Velikonocích k osazení nových herních prvků a k výsadbě živého plotu podél chodníku od zastávky Husinec, rozcestí. Nově byl opraven křížek v Husinci, děkujeme Vám pane Chlumecký.

Tomáš Pfeifer





ZELENÁ STEZKA ÚJV ŘEŽ

V loňském roce jsme zahájili jednání s ÚJV Řež, a. s. nad společným zeleným projektem, kterým je vznik naučné stezky. Jedná se o unikátní zpřístupnění části zaplaceného lesa patřícího ÚJV Řež, a. s. veřejnosti a vytvoření nového

zeleného okruhu kolem obce. Zelený okruh je již zakomponován v novém návrhu územního plánu. Zpřístupnění lesa ÚJV však tento okruh ve velké míře rozšíří a dá mu úplně jiný rozměr. Nejedná se o jen tak ledajakou stezku.

Ve hře je zpřístupnění unikátní nedotčené přírodní plochy, která vypovídá o 70tileté historii ústavu. Mnozí z Vás si jistě při procházkách všimli například starých střílen. A podobným zajímavých míst je za plotem ukryto mnohem více.

Realizace tohoto projektu by obci přinesla nejen otevření nových zelených ploch. Stezka by byla doplněna informačními tabulemi o historii vzniku ústavu, který je nedílnou součástí obce a který měl za následek velmi důležitý a zásadní rozvoj naší obce. Rádi bychom v maximální míře zachovali původní přírodu i trasy, stejně tak historické prvky jako střílny, vyhlídku či části starého oplocení. V tuto chvíli zpracováváme projekt. Nejen s ohledem na současnou situaci vnímáme vznik této stezky jako velký přínos pro nás všechny. Těšíme se na společnou práci.

Veronika Kristová

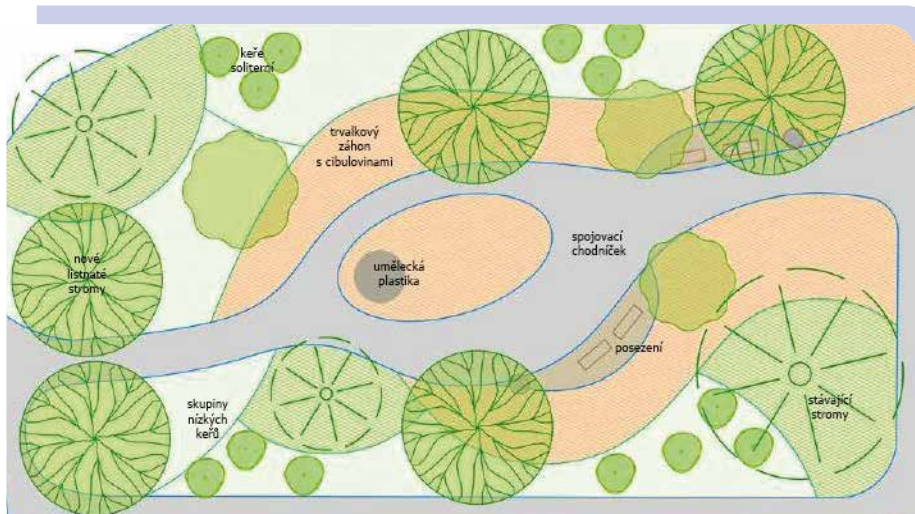
REKONSTRUKCE PARKU PŘED ÚJV ŘEŽ

Během měsíce března zahájil ÚJV Řež, a.s. práce na plánované obnově parku před areálem. Záměrem je vytvořit zajímavý a reprezentativní prostor, který bude těšit všechny kolemjdoucí. Autorkou návrhu je Ing. Jandová ze Studia Forgarden. Práce budou probíhat ve třech vzájemně propojených etapách. Nejdříve bude na základě odborného dendrologického posudku odstraněna vybraná stávající zeleň, která už není v dobré kondici. V následných etapách budou položeny nové chodníky a osazena nová zeleň. V parku bude také umístěn nový mobiliář a parkové osvětlení. Tyto práce by měly být dokončeny letos

v červenci. V delším horizontu se počítá také s instalací uměleckého díla v cent-

rální části parku. Těšíme se na výsledek.

Veronika Kristová, Ladislav Pejcha





Nový UP

NÁVRH NOVÉHO ÚZEMNÍHO PLÁNU

Návrh nového územního plánu přináší řadu, věříme, že pozitivních změn. Rádi bychom vám představili návrh nového územního plánu pro veřejné projednání, seznámili Vás s jeho zásadními rysy a zopakovali důvody, proč naše obec nový územní plán nutně potřebuje.

Jako zásadní výzvu v naší obci vnímáme regulaci nové výstavby v nových rozvojových plochách. S růstem počtu obyvatel souvisí nutnost zajištění občanské vybavenosti, jako jsou škola, školka, parkovací stání a další. Předchozí územní plány vymezily množství nových

ploch k zástavbě. Rozvoj obce musí jít ale ruku v ruce se zajištěním dostatečné infrastruktury a vybavenosti pro obyvatele. To v dřívějších územních plánech chybělo. Opakovaně tak řešíme problém s nedostatkem míst ve školce, s velkým množstvím žáků v jednotlivých tří-

dách ZŠ, nedostatkem parkovacích míst apod.

Klíčem k řešení těchto problémů je správně a vyváženě nastavený územní plán, který jasně definuje limity pro další rozvoj obce, a který vymezuje dostatečné kapacity pro občanskou



Současný UP



Například v areálu Bikeparku návrh nového územního plánu navrhuje umístit maximálně 25 rodinných domů, s realizací parkové aleje a se zachováním prostupnosti celé plochy. Další výstavbu podmiňuje návrh nového územního plánu zpracováním územní studie, která dá celé ploše jasnou urbanistickou myšlenku a vyřeší například problémy parkování. Současný ÚP umožňuje výstavbu 3 podlažních bytoven v celé lokalitě.

Nadregionální biocentrum

Nový územní plán respektuje nadregionální biocentrum NRBC 2001 Údolí Vltavy tak, jak je toto vymezeno v nadřazené územně plánovací dokumentaci Středočeského kraje, která je pro náš územní plán závazná. Tento důležitý krajinný prvek prochází poměrně masivně katastrem naší obce a dosavadní územní plán jej v ploše za cestou k zadní vrátnici ÚJV nerefletoval. Návrh nového územního plánu toto napravuje, a proto jsou i tyto plochy nově vymezeny jako nezastavitelné.

vybavenost. Zároveň musí územní plán myslet na zajištění kvality života pro stávající obyvatele, včetně důsledné ochrany zeleně a jejího využití pro volnočasové aktivity.

S těmito výzvami se návrh nového územního plánu vypořádává s pomocí několika klíčových nástrojů:

Snižování kapacit pro novou výstavbu

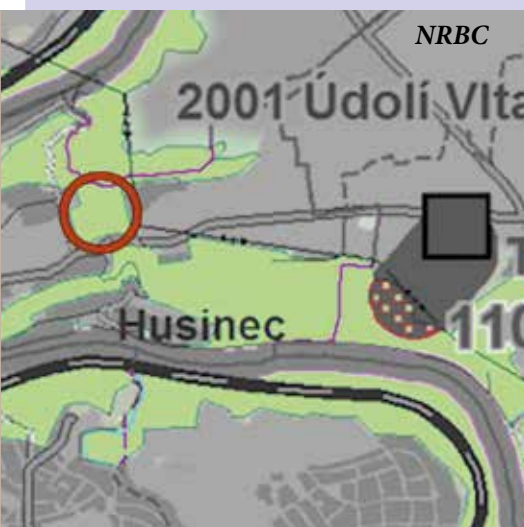
Oproti současně platnému územnímu plánu snižuje návrh ÚP cílovou kapacitu pro novou výstavbu až o 260 osob. Jde o kompromis mezi zájmy soukromých vlastníků a veřejným zájmem. Věříme, že jde o racionální a vyvážené nastavení.



Návrh nového ÚP dále vymezuje dodatečné kapacity pro parkování, zejména v oblasti dolní Řeže v okolí lávky k zastávce ČD a dále pak v nových plochách horní Řeže.

Stejně tak návrh nového územního plánu vymezuje dodatečné kapacity pro občanskou vybavenost, počítá s rozšiřováním areálu ZŠ, přináší nové možnosti výstavby samostatné MŠ a vymezuje další plochy pro občanskou vybavenost do budoucna.

Návrh nového územního plánu sjednocuje a zřehledňuje pravidla pro výstavbu. Tato pravidla budou nově pro jednotlivé plochy zpracována v přehledných kartách, které usnadní práci s územním plánem pro všechny uživatele.





V neposlední řadě řeší návrh nového UP rozšiřování cyklostezek a jejich propojení s okolními obcemi, průchodnost obcí sítí stezek a prostupů, vymezení nových ploch veřejné zeleně a vytvoření „zeleného okruhu kolem obce“

Veškeré informace k návrhu nového UP, včetně termínů konzultací a veřejného projednání, najdete na webu obce, v letáčích či krátkém videu, které jsme pro vás připravili.

Veřejné projednání je naplánováno na 25. 3. 2021 od 17:00 v konferenčním sále ÚJV a následně proběhne sedmidenní lhůta k podávání námitek a připomínek do 1. 4. 2021.

Věříme, že se nám podaří připravit územní plán tak, aby mohl začít platit od příštího roku, a že přinese přehledná pravidla pro další rozvoj naší obce. Zároveň bude pamatovat na zachování kvality života v obci pro stávající i nové obyvatele.

Martin Dymáček, Veronika Kristová



KRONIKA KAPLIČKY JE NA WEBU

<https://www.husinec-rez.cz/obec-727b/historie>

Na obecním webu můžete nově nahlédnout do digitalizované verze unikátní kroniky kapličky sv. Václava v Řeži. Její vznik se pojí se stavbou kapličky krátce po II. světové válce a s osudy mnoha lidí. Kronika podrobně popisuje okolnosti vzniku kapličky od počátečních impulsů k jejímu vzniku již před válkou a během války, přes peripetie s její stavbou, až po její vysvěcení 29. září 1946. Většina záznamů v kronice mapuje období od konce války do počátku 50. let dvacátého století. Za většinu z nich vděčíme kronikáři Karlu Dachovskému. Záznamy z pozdějších dekád jsou jen útržkovité.

Kronika má za sebou příběh nejen mnoha desítek let, ale především generací kněží a lidí, kteří jsou s kapličkou spojeni. Kaplička prošla v roce 2020 velmi výraznou rekonstrukcí. Podařila se i díky občanské sbírce, podobně jako při jejím vzniku. Díky výrazné podpoře obce byl ulit nový zvon „Václav“, který nahradí vysloužilý a pamětnický zvon přezdívaný „partyzán“, o kterém jsme psali v minulém vydání.

A od roku 2020 vzniká pokračování kroniky pod rukou kronikářky Hany Krommerové. Ta zaznamenává nejen aktuální dění kolem kapličky, ale také se díky vzpomínkám pamětníků snaží vracet k událostem a lidem z časů minulých, které první kronika nezaznamenala.

Pokud někdo máte schované pamětnické fotografie, osobní vzpomínky nebo zajímavé relikvie z dřívějších dob, ozvěte se prosím paní kronikářce (hana.krommerova@seznam.cz) a Danielu Münichovi (munichd@gmail.com).

Obsah kroniky vnímejte jako otisk své doby pohledem tehdejších kronikářů. To znamená, že informace v kronice uvedené nemusí být nutně přesné ani kompletní. Elektronický obsah i výraz

se snaží respektovat její skutečnou fyzickou podobu. Týká se to i řazení obsahu, který ne vždy sleduje časovou linku. Přidaný je pouze úvod, přehledový obsah, jmenný a místopisný rejstřík. Do budoucna je

v plánu elektronická mapka obce a okolí s vyznačením míst v kronice zmiňovaných.

Digitalizaci kroniky v létě roku 2020 ve složitých časech covid-19 provedlo Digitalizační středisko Akademie věd ČR díky velké vstřícnosti paní Martiny Nezbedové a patří jí za to velké poděkování. Organizaci vzniku elektronické verze měl na starost Daniel Münich, který také vytvořil podklad jmenného a místopisného rejstříku.

V současné době je kronika pod ochranou rukou pana faráře Kamila Vrzala. Originál kroniky bývá vystaven pro veřejnost u příležitosti větších výročí a svátků.

Daniel Münich,

Veronika Kristová a Kamil Vrzal



PASEKA JEDNOROŽCŮ Jezdecký klub

Na pozemku, který se nachází mezi lesní školkou a Polepšovnou ducha v současné době vzniká malý jezdecký klub s názvem Paseka jednorožců.

Z Paseky jednorožců její majitelé plánují udělat místo, kde bude žít pár koní v souladu s přírodou, a přitom se vším komfortem a zaopatřením, které je možné koním poskytnout. Místo příjemné jak pro zvířata samotná, tak pro jejich majitele, jezdce a pro oči náhodných kolemjdoucích.

V současné době probíhají přípravy na ubytování koní – výstavba ohrad, urovnání jízdního a výběhu a také úprava jejich povrchu. Dále je třeba postavit přístřešek pro koně, který jim bude poskytovat úkryt před nepřízní počasí. Pak již bude možné přivést koně na místo a poskytovat výukové hodiny na koních a ponících pro zájemce všech věkových kategorií.

Alžběta a Martin Baslovi



DESKOVKY FRČÍ

Zatímco loni na jaře vzrostl obrat z prodeje desinfekčních a hygienických potřeb o neskutečných 10 000 %, také internetoví prodejci deskových her mají žně. U velkých shopů typu Mall.cz nebo Alza.cz tržby narostly až o 400 %. Nejvíce se prodávají rodinné a jednodušší strategické hry.

Také rodiny v Řeži rády hrají deskovky, a dělí se o nejrůznější typy jakou hru pořídit. Dle malé ankety na řežských facebookových stránkách vy-



plynulo, že absolutní jedničkou v kategorii hry pro děti je herní evergreen Carcassonne. Druhou nejoblíbenější hru představují legendární Osadníci z Katanu, které jsou v prodeji již od 90. let. Pomyslný bronz získala karetní postřehová hra Dobble. V následujícím pelotonu zabodoval Dixit, největší klasika Člověče, nezlob se, Bang!, Dostihy a sázky a hra na podobném principu Monopoly, kvízové hry typu Česko, dále Ubongo a Karak.

Jistě by bylo osvěžující zahrát si také s ostatními přáteli mimo rodinný kruh, jako to šlo v minulosti na obecním úřadě díky iniciativě manželů Typltových, kteří založili Klub hráčů deskových her. Vydržme a doufejme, že to bude jednoho dne možné. A o to více si takové příležitosti budeme vážit.

Markéta Skřipalová

TENIS ŘEŽ ŽIJE

Po letech obnovený tenisový klub Sokol Řež zahájí letošní sezónu ve IV. třídě dospělých. Složili jsme tým z osmi Řežanů a dvou hostujících hráčů. Stále platí, že do klubu vítáme další hráče a hráčky! Budeme hrát s okolními vesnicemi ve směs za řekou – Roztoky, Černošice, Unhošť, Mokropsy, Rudná, Dobřichovice a Lety. Soutěž hrajeme venku na antuce v květnu a červnu.

Náš klub má ambice koncentrovat všechny milovníky tenisu v Řeži, pořádat lokální turnaje, hostit soutěžní turnaje, výhledově trénovat mládež, ale hlavně, co nejvíc hrát tenis a užívat si zdejší dva

malebné kurty s výhledem na skály. Pokud byste se chtěli přidat nebo se na něco zeptat, neváhejte nám napsat na adresu amos@email.cz. Tenisu zdar.

*Jiří Kadlec
pokladník TK Sokol Řež*





ZŠ HUSINEC-ŘEŽ

Uprostřed další vlny epidemie všichni vzhlížíme k momentu, kdy budeme moci znovu otevřít naši školu. Děti, s výjimkou 1. a 2. třídy, již několikátý měsíc pracují doma. Je to velmi náročná situace pro děti a žáky, rodiče i učitele. V naší škole se snažíme, co se týká vzdělávání, dělat co se dá. Strašně moc bych chtěla poděkovat dětem a rodičům za obrovské úsilí, trpělivost a skvělou spolupráci. Dále pak pedagogům,

na které klade distanční způsob výuky zcela mimořádné nároky.

I v této nelehké době se snažíme dětem zprostředkovat a zpestřit školní výuku. Jelikož bylo v polovině února období masopustu, věnovali jsme se s dětmi i tomuto staročeskému tématu. Naším dětem se vykouzlil úsměv na tváři, a to je pro nás největší odměnou.

Pro příjemnější distanční výuky naše škola stejně jako loňský rok uspo-

řádala tzv. Barevný týden. Každý den jsme se oblékli do daných barev. Pondělí bylo modré, úterý žluté, středa byla zelená, ve čtvrtek nás celým dnem provázela červená a v pátek nastal duhový den. Na své si jistě během týdne přišel každý. Mrzí nás, že jsme se nemohli potkat osobně, ale i přesto byly naše online hodiny veselé. V dubnu proběhne zápis do 1. třídy, v květnu pak do mateřské školy. Podoba zápisu bude vycházet z aktuální epidemické situace. Vedle tradičních zápisů s osobní účastí dětí, žáků a jejich rodičů je ve hře i korespondenční forma, kterou si škola již vyzkoušela v minulém roce.

- Zápis do 1. třídy proběhne 19.–21. 4. 2021 (přesný čas je třeba rezervovat na školním webu).

- Zápis do mateřské školy 10. 5. 2021 se uskuteční od 8 do 17 hodin. Náhradní termín bude 13. 5. 2021 od 13 do 17 hodin.

- Volby do Školské rady pro období 2021–2024 proběhnou 12. 4. 2021 od 16 do 19 hodin.

Veškeré informace naleznete na webových stránkách školy.

Lucie Dražilová

ředitelka ZŠ a MŠ Husinec-Řež

www.husinecrez.cz



POSÍLÁME RADOST

Před Vánoci se žáci ze ZŠ a MŠ Husinec-Řež společně zapojili do mezigeneračního projektu „Posíláme radost“. Tento projekt si kladl za cíl potěšit v této nelehké době izolované seniory, a to zejména v léčebnách dlouhodobě nemocných a také v domovech seniorů.

Děti ale nezapomněly ani na své řežské seniory. Celkem dvacet vlastnoručně vyrobených vánočních a novoročních přání putovalo také k seniorům v rámci naší obce Husinec-Řež. Ve třídách, které se zapojily, nejprve proběhla diskuze o problematice současné izolovanosti seniorů a následně se s dětmi debatovalo o tom, jak prožívaly podzimní karanténu a jak asi toto vše prožívají lidé v léčebnách dlouhodobě nemocných a domovech seniorů během Vánoc. Děti zkoušely vymyslet,

jak bychom mohli tyto lidi potěšit, rozveselit a povzbudit. Nápad s přáníčky a obrázky byl na světě.

Zapojila se celá škola napříč ročníky a mateřskou školou. Někdo maloval obrázky, někdo vyráběl novoročenky a vánoční přání doplněná osobními povzbudivými vzkazy dětí. Zpracování bylo volné, dle věku dětí a individuálních možností každého z nich. Vzniklo velké množství zcela originálních přání a vzkazů, všichni přiložili ruce k dílu.

Ještě den před uzavřením školy se pilně pracovalo a vyrábělo, vlastnoručně nadepisovalo a škola se proměnila v jednu velkou manufakturu, celkem se vyrobilo přibližně 150 kusů přání, která mohla dělat radost.

Hotová přání stihla ještě před Vánoci doputovat do celkem tří zařízení pro seniory. Bylo to senior centrum Gerimed s domovem pro seniory a oddělením následné péče v jihočeském Sedleci-Prčici, dále Léčebna dlouhodobě nemocných na Praze 6. Další přání také putovala do domu s pečovatelskou službou Šlejnická, taktéž na Praze 6.

Škola věří, že projektem „Posíláme radost“ bylo v naší obci zaseto semínko potenciálu podobné mezigenerační spolupráce.

Až to situace dovolí, rádi bychom naplánovali například návštěvu dětí v domově seniorů, popř. společné tvoření či pečení dětí a seniorů. Dále by žáci mohli například klienty těchto zařízení potěšit svým tanečním, hudebním či divadelním vystoupením.

I v této době však může určitá mezigenerační spolupráce započít, např. v podobě dopisování mezi seniory



a dětmi. Inspirací nám je již existující projekt „Dopis vnoučatům“, kde seniori píšou, co by rádi vzkázali svým vnoučatům. Cílem tohoto projektu je zjistit, co je v životě opravdu důležité, a toto poselství následně předat nejmladší generaci.

Možností je spousta a všichni věříme, že by tato spolupráce byla pro obě strany obohacující.

Všem, kteří se na realizaci tohoto projektu podíleli, patří velké poděkování dětem za jejich dobrosrdečnost a kreativitu a paním učitelkám za jejich nadšení a spolupráci. Uvidíme tedy, co přinesou následující dny a měsíce, nyní se alespoň všichni zúčastnění těšili z toho, že mohli poslat a šířit radost navzdory této nelehké době.

*Lejla Aganjová
učitelka ZŠ Husinec-Řež*





ZIMA V LESNÍ MATEŘSKÉ ŠKOLCE

Stejně jako v dolní kamenné MŠ jsme omezené potřebami dětí, které respektujeme. Takže ráno, když je dítěti zima, se může jít rovnou zahrát do vytopené maringotky. Když už je dětí většina, tak se spočítáme,

řekneme si, kdo chybí a co je za den. V kruhu probereme, co děti prožily včera a co nás čeká dnes. Následuje svačinka, hry venku, nechybí básničky, písničky. Čas je také na individuální povídání a prostor na dětská přání, která nám někdy změni celý denní plán, ale právě tohle je pro děti nesmírně důležité. Cestou necestou se poté přesuneme na oběd. Dobře oblečené, napapané a vyspíkané dítě nemá se zimou problém. Situaci, když je dítěti i přes dobré oblečení zima, řešíme pohybem.

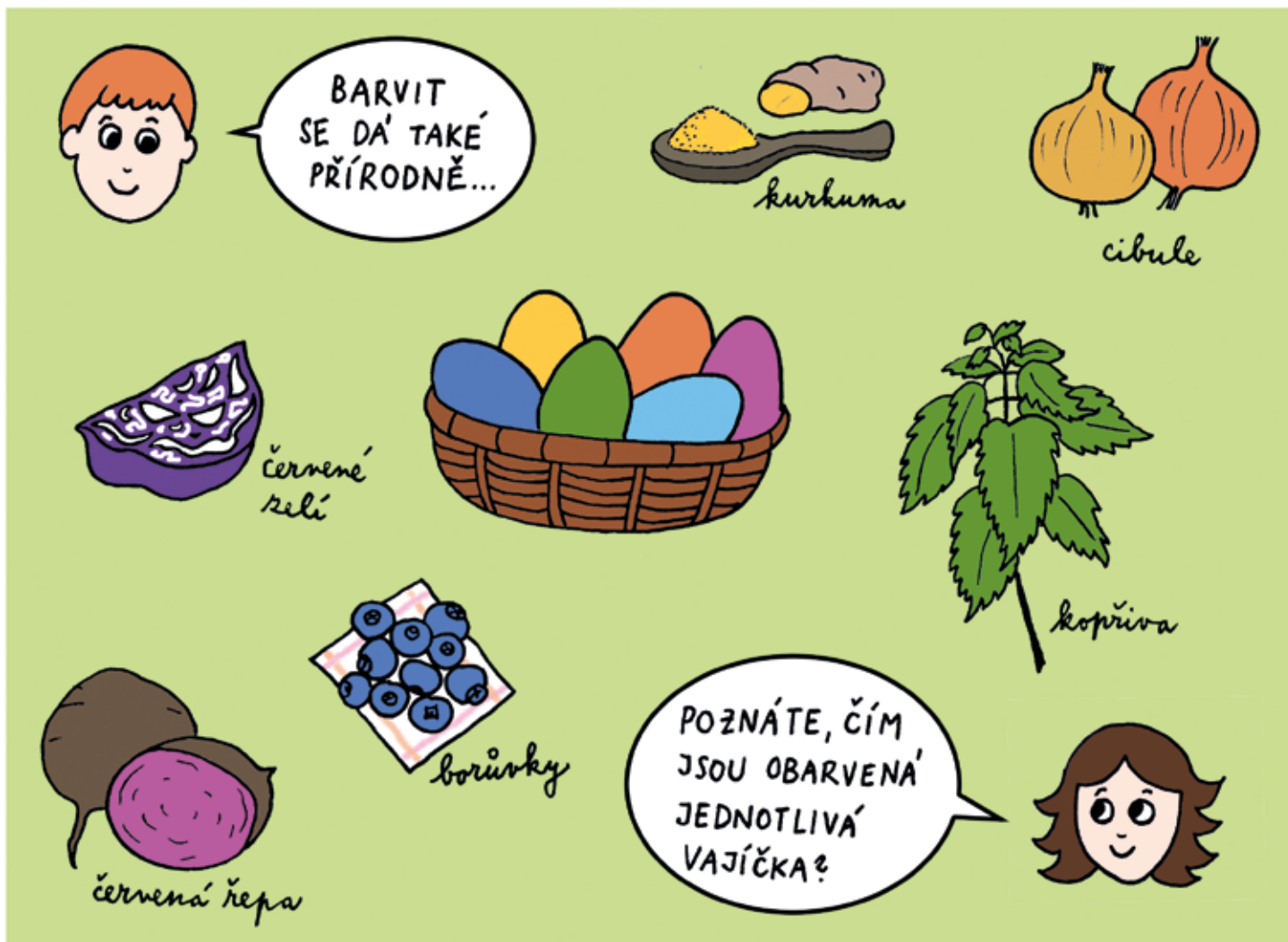
Jedno z bezpečnostních pravidel lesních školek je, že když je přes den – 10 stupňů a nárazový vítr, máme náhradní program a můžeme využít zázemí naší školy. Důležité je, že děti svůj organismus na zimu postupně připravují, jsou venku v přírodě od září, teplota pomalu klesá a ony si

na nízké teploty zvykají. Děti z lesní školky jsou otužilé a odolné.

Každý den mě přesvědčuje o tom, že je to pro děti dobrá cesta ke vzdělání a poznávání světa.

Magda Frýbortová







ROZHOVOR S EKONOMEM DANIELEM MÜNICHEM

Představujeme Vám našeho souseda, akademického ekonoma Daniela Münicha, který se zabývá výzkumy v oblastech trhu práce, vzdělávání a školství, hodnocení dopadů veřejných politik a vědy. Učí v doktorském programu na CERGE-EI, společném pracovišti Univerzity Karlovy a Akademie věd. Kromě pedagogické a výzkumné činnosti působil jako expert či poradce v projektech EU, Mezinárodního měnového fondu, OECD, Světové banky, NERV a dalších institucí. Od roku 2014 je členem zastupitelstva obce Husinec.

Danieli, děkuji, že jste si na mne udělal čas. Vy jste muž s velmi širokým zájmem. S tím souvisí první otázka z předchozího rozhovoru od pana Holení.

• Jak ses naučil hospodařit s časem při své neuvěřitelné vytíženosti?

Ve škole asi ne, spíše mě to naučil život. Daří se mi kombinovat poznatky ze zdánlivě různých oblastí. Nejen z výzkumů, ale také z běžného života včetně třeba problematiky obcí. Často to do sebe zapadá. Nové poznatky dnes většinou vznikají právě spojením různých

oborů a činností. Já se zabývám empirickými výzkumy s rozsáhlými daty, a vedle toho třeba teď sleduji, jak Česko bojuje nebo nebojuje s covidem, a ono se to potkává. Může to vypadat, že jsem hodně produktivní, ale když vidím některé vědecké kolegy, nejsem zase tak produktivní vědecky.

Druhá štafetová otázka zní:

• Jak ve své vzdělanosti, názorech bojujete s politickými špičkami na poli vzdělání, vědy a výzkumu?

Já jsem akademik, ale byl jsem u spous-

ty vládních strategií v poradních orgánech vlády a mezinárodních organizací. A díky tomu jsem viděl, jak to v politice funguje. Na rozdíl od čistých akademiků mám proto realističtější představu, co může a nemůže fungovat v praxi. Mám znalosti a zároveň otevřenost o některých věcech veřejně psát a hovořit, což občas politické špičky števe.

• Jako příklad bych uvedla, že Vaše názory nebyly příjemné tehdejšímu náměstkovi ministra zdravotnictví Romanu Prymulovi.

Stalo se to loni počátkem května, když mě pan Prymula vykázal z jednání koordináčního týmu na ministerstvu zdravotnictví, kde jsem byl jako zpravodaj Ekonomického poradního týmu při Křizovém štábu. Mimochodem tam tehdy asi třicet klíčových vládních manažerů sedělo nacpáno nehygienicky půl metru od sebe, doma šité roušky na půl pusy... Byl jsem tehdy nepříjemný kritikou špatné informovanosti veřejnosti, nedostupnosti dat pro výzkumy kolem šíření covidu a zoufalého fungování Krajských hygienických stanic. Posléze se to provalilo, ale to už bylo pozdě.

Na druhé straně mám z veřejné správy silnou pozitivní zpětnou vazbu ve smyslu: Já si to myslím taky, ale nemohu to říct nahlas a jsem rád, že to říkáte. Mám samozřejmě výhodu akademického zázemí, díky němuž se mohu svobodně vyjadřovat. A k tomu nemám politické ambice na celostátní či krajské úrovni. Myslím si totiž, že v zemi se dnes opět lidé z různých branží k citlivým věcem vyjadřovat bojí. A to nejen státní úředníci, ale i lidé z byznysu. Velký byznys platí daně a finanční správa, jak se ví, na ně může tzv. zakleknout, čerpá dotace, uchází se o veřejné zakázky apod. Je tomu tak i u neziskovek, které dělají často bohužel věci, ale koneckonců mají také peníze z veřejných zdrojů. Akademikům také plynou převážně peníze od státu, takže si vedení musí také dávat pozor na pusy. Ochota elit vyjadřovat se k citlivým věcem je dnes v Česku dost nízká.

• Vaši kolegové neprotestují kvůli tomu, co říkáte v médiích?

Někdy ano, ale spíše z pohledu vědeckého. Aby to bylo pro laiky zajímavé a srozumitelné, musím volit vyjádření,



kteřá někdy nejsou vědecky přesná. Musím zjednodušovat a pak se občas někdo z kolegů ozve. Kritika se většinou zeptám, jak by to tedy polopaticky řekl on. Často pak přiznají, že to polopaticky říci jinak moc nejde.

• Vaše názory a analýzy se vyskytují v médiích, na sociálních sítích, na Vašem blogu. Do jaké míry jsou srozumitelné veřejnosti?

Já pracuji v instituci, kde většina dělá základní výzkum. Ale vedu tam malý

MÁM ZNALOSTI
A ZÁROVEŇ OTEVŘENOST
O NĚKTERÝCH VĚCECH
VEŘEJNĚ PSÁT A HOVOŘIT,
COŽ OBČAS POLITICKÉ
ŠPIČKY ŠTVE.

akademický think-tank IDEA, který se snaží zprostředkovat vědecké poznatky současné společnosti tady a teď. Na Facebooku se snažím naše složitější grafy a čísla popsat lidem tak, aby si řekli:

Hele, ono to není zas tak těžký... Když jdu pak třeba na procházku se psem, potkávám lidi, kteří říkají: Já ty vaše analytické posty nebo blogy rád čtu. Z toho usuzuji, že to je užitečné a má to smysl.

• Již od roku 1993 pracujete na CERGE-EI, která letos slaví 30 let od svého založení. Jak tato instituce v devadesátých letech vznikala?

CERGE-EI je v České republice docela unikátní. Vznikla v porevolučním kvasu. Otcem zakladatelem byl profesor Švejnar. Po osmašedesátém, ještě před maturitou, utekl do Švýcarska s lyžemi a kytarou (smích), aby potom vystudoval Princetonskou universitu a zůstal v USA. Počátkem 90. let s tehdejšími rektorem Univerzity Karlovy Paloušem dohodli, že pomůže založit moderní akademické pracoviště západního střihu a sežene do začátku západní akademiky, kteří zde budou učit a povedou doktorandy. A záhy došlo i na Akademii věd, která tehdy řešila, co s ekonomickým výzkumem, které byl předtím sluhou komunistické ideologie. A tak vzniklo společné pracoviště univerzity

Karlovy a Akademie věd, CERGE-EI. Já jsem hned po Listopadu dokončil elektrotechnickou fakultu na ČVUT. Nějak jsem tehdy tušil, že silnoproudá elektrotechnika a práce v ČKD nebudou to pravé ořechové. Lákala mě dříve zapovězená oblast moderních společenských věd. Rok jsem proto opět studoval ekonomii na Fakultě sociálních věd UK a pak přešel na doktorský program CERGE. Tehdy bylo výhodou, že jsem uměl anglicky a matematiku. Po doktorátu a dvou studijně-výzkumných pobytech v USA jsem tam začal dělat výzkum a učit.

• Od silnoproudé elektrotechniky k ekonomii práce a vzdělání je to celkem velký obrat.

A předtím jsem k tomu měl maturitu ze slaboproudé elektrotechniky. Televize a telefony sice dnes fungují úplně jinak, než nás tehdy dva roky učili. Ale matematika, programování, systémové technické myšlení se velmi hodí i v moderní ekonomii.

Společenské vědy to mimochodem mají těžší než technické. My totiž nemůžeme až na výjimky experimentovat. Ekonomiku můžeme jen z dálky pozorovat a z toho usuzovat co s čím a jak souvisí. A když pak třeba zjistíme, jak trhy fungují a lidé se to dozví, reagují a námi objevený efekt přestane fungovat. Zatímco Newtonovy nebo Kirchhoffovy zákony fungují pořád, ať o nich víme či ne. Přínos společenských věd je u nás politiky i veřejností podceňován. Kvalitní výzkum i výuka v oborech jako je ekonomie, politologie, psychologie, sociologie a dalších je velmi důležité pro úroveň veřejných debat i kvalitu vládnutí v zemi. I proto se snažím o osvětu.

• Jak se projevila ve Vaší profesi pro koronavirová krize?

Učím na vysoké škole, takže jsme ze dne na den přešli na distanční výuku. Když to zvládnou učitelky na prvním stupni, proč bychom to nezvládli na vysoké škole, kde máme poslušné doktorandy? (smích) Co se týče výzkumu, tam mi stačí jen počítač. Takže to zvládám dobře. Má to řadu výhod, ale samozřejmě chybí lidský kontakt, hosté ze zahraničí, konference.

• Jaký bude mít uzavření škol vliv na vzdělání a ekonomiku, pokud to lze vůbec předikovat?

Spočítal jsem to pro Česko již loni na jaře po vzoru kolegů ze Světové banky. Jde o hrubé odhady založené na odhadech parametrů dopadů školní výluky na budoucí produktivitu žáků a studentů. Čtvrtletní výluka na všech úrovních škol bez náhrady výukou distanční odpovídá ztrátě v řádu pěti set miliard korun ušlých budoucích výdělků. Distanční výuka ztráty sice výrazně snižuje, ale za skoro rok to těch 500 miliard ztráty bude. A samozřejmě tu jsou neekonomické dopady související s nedostatkem společenských kontaktů, interakcí a negativní dopady na duševní zdraví. Ty jsou mimochodem patrné nejvíce u mladých a u matek s menšími dětmi.



• Jak dlouho bydlíte v Řeži a co se Vám zde líbí?

Nastěhovali jsme se před více než deseti lety. Chtěli jsme být nablízku severu Prahy, kde měly děti školu, máme práci i příbuzné, a zároveň být venku v přírodě. Řež je velmi specifické místo tím, že tu není průjezdní autodoprava, je zde obrovský výzkumný areál, který obec kromě intenzivní dopravy neruší, a má přitom řadu přínosů. Také v Řeži vnímám vyšší než běžnou vzájemnou ohleduplnost lidí, k životnímu prostředí a údržbě veřejných prostranství, snahu se veřejně angažovat ve prospěch obce.

• Ve Vašem volném čase se rád věnujete jízdě na kole. S tím souvisí i poslední otázka od pan Holení. Tvoje kolo-skládačka, na které je tě ve vsi možné vidat, tě nabíjí fyzicky, psychicky nebo obojí?

Určitě obojí. Skládačka Brompton byl super dárek k padesátinám. Protože mám intelektuální a sedavé zaměstnání, je skvělé to okořenit jízdou na kole do práce v Praze, a ještě lépe odpoledne zpět. Dnes, když mě z republiky někam pozve škola na přednášku, tak hned zjišťuji, zda tím směrem jede vlak a spojím to s cyklovýletem po kraji. Pak mi ani nemusí nabízet honorář, tohle mi stačí. (smích)

• Jakou další zajímavou osobnost byste rád pozval ke štafetovému rozhovoru pro příští číslo obecního zpravodaje?

Navrhuji předat štafetu panu Alexandrovi Káldymu a rád bych se zeptal:

• Co Váš koníček ohledně železnice zahrnuje?

• Jaké relikvie v podobě fotky či čehokoliv si nejvíce ceníte a proč?

• Přijal byste pozvání z obce a dal čas od času osvětovou přednášku zájemcům z řad veřejnosti o železniční historii?

Markéta Skřipalová

POLEPŠOVNA DUCHA VÁS ZVE NA TRADIČNÍ VÍNO A CIMBÁL

V sobotu 5. června 2021

se můžete těšit na skvělou
Cimbálovou muziku České filharmonie,
dobrá vína a další občerstvení,
a hlavně na vzácná sousedská setkání.
Jako nenapravitelní optimisté věříme,
že bude možné tuto oblíbenou akci uspořádat.
Srdečně Vás zve a těší se na Vás tým Polepšovny

**Chceš vyjít ze své komfortní zóny?
Chceš udělat něco pro své zdraví?
Chceš si posílit imunitní systém?**

CHCEŠ SE



OTUŽOVAT?

V partě to jde všechno líp!

Neváhej mě kontaktovat!

Roman Havel

člen I. Plaveckého klubu otužilců Praha
nositel diplomu z memoriálu A. Nikodéma
704 105 211

romango@seznam.cz



SPŠ Ateliér Jarmily Králové

vyhláší výtvarnou výzvu pro malé i velké

NAŠE VESNICE očima malířů

ve dnech **1. 3. – 31. 3. 2021**

„Každý umí malovat,“ říká Jarmila Králová.

Námět najdete na své zahradě, nebo třeba při procházce obcí.
Můžete věrně vystihnout realitu, nebo použít fantazii. Techniku si
zvolíte sami (křída, tužka, akvarel, tempery, lepená koláž).

Z vašich obrazů uspořádáme před ateliérem **výstavu**,
jakmile to situace dovolí. Nejlepší práce budou odměněny.

Své výkresy můžete poslat na mail
xyzva.spolns@husinec.cz.




*Kdo má nohy, běží
Husinec a Řeži
Na kondičce nezáleží*

JARNÍ rozběh

běh pro radost a pro všechny

**DISTANČNÍ VÝZVA
31. 3. – 30. 4. 2021**

*běhajte kdekoli
uběhnuté km
posílejte na mail
zvolenou trať
uběhněte třikrát
a získáte medaili*

*GPS záznamy
nevyžadujeme,
společně na
váš smysl pro
fair play*

*Bez přihlašování. Údaje o uběhnutých km posílejte na jarni.rozbeh@seznam.cz
www.husinec-roz.cz (záložka volný čas, akce), www.jarnirozbeh@webnode.cz
www.facebook.com/jarnirozbeh.husinec*



ROK 2021 A KUBB V HUSINCI

Rádi bychom přivítali všechny čtenáře a fanoušky kubbu v roce 2021. I když jsme na konci roku všichni optimisticky doufali, že se tento rok budeme potkávat častěji na kubbovém hřišti, tak vzhledem ke všem opatřením to tak zatím bohužel nevypadá. Ale i přesto tento rok nevzdáváme!

Začátek roku pro nás byl již několikrát ve znamení výroční schůze, plánování turnajů a našich cílů, ale osobně jsme se setkat nemohli. Jak je v dnešní době obvyklé, pomohly nám chytré telefony, díky kterým můžeme být alespoň na dálku propojeni a díky tomu jsme turnaje domluvili. Do svých kalendářů si můžete zapsat tyto termíny:

- 24. 4. 2021 – HUSINECKá ŘEŽba jaro
- 22. 5. 2021 – 5. ročník Husinec KUBB OPEN (3+)
- 9. 10. 2021 – HUSINECKá ŘEŽba podzim (2+)

A jak to vypadá na české kubbové scéně napříč spolky? Známe termín tradičního turnaje RUDIMOV KUBB Grand Prix 2021, který se bude konat 31. 7. 2021. U nás už se těšíme na první jarní dny, až oprášíme naše zazimované sady a každý z nás se nemůže dočkat kýženého zvuku letícího kolíku, který trefí kubb. Možná je teď ideální čas všem připomenout, že na našich webových stránkách www.husineckkubb.cz si můžete přečíst shrnutí loňské sezóny, zprá-

vy z turnajů a také si „prolistovat“ naši kroniku – věděli jste, že turnaje jsme se poprvé zúčastnili v roce 2012?

Naši fanoušci už určitě moc dobře vědí, že v posledních letech jezdíme také na zahraniční turnaje, kde s ostatními spolky z ČR budujeme dobré jméno českého kubbu. Situace je nadále pro všechny komplikovaná a před pár dní jsme byli bohužel informováni, že plánové Mistrovství Evropy ve Wismaru, které bylo loni přesunuto na toto léto, se ruší. Ono se to možná nezdá, ale organizace takhle velké akce je velmi náročná a všichni jsme s pochopením (i když se smutkem v duši) přijali rozhodnutí organizátorů.

Na všechny z vás se budeme těšit na turnajích! Ráda bych vás touto cestou oslovila, ať se nezaleknete konkurence a pokud to situace dovolí, turnajů se u nás zúčastníte – všichni teď určitě oceníme možnost být venku a v kubbové společnosti, která přivítá všechny hráče i příznivce! Krásné jarní dny všem! Zůstaňme v myšlení všichni stále pozitivní!

Katka Krmelová

ATELIÉR JARMILY KRÁLOVÉ

Podělím se s Vámi o vzpomínku, která na mne vykoukla z minulosti. Měla jsem to štěstí, že na několika mých vernisážích vystoupil obdivovaný herec Radovan Lukavský. Spisovatelka Věra Ludíková se tenkrát inspirovala mými obrazy a složila na ně básně. Radovan Lukavský se ujal úkolu je přednést. Ještě dnes mne hřeje u srdce profesionalita a laskavá noblesa jeho přednesu. Pan Lukavský si detailně zpracoval text poznámkami a potom melodie jeho hlasu naplnila prostor, naše srdce, a ozdobila vystavené obrazy jako drahokam.

Jistě se mnou na něj rádi vzpomenete. Ateliér také úplně nespí zimním spánkem. Plánujeme letní tábory. První tábor pro děti od 6 let proběhne v týdnu od 12. 7. 2021. V letošním roce máme novinku: malířský tábor pro starší, který bude trvat 14 dní, abychom stihly více malířských technik i zábavy. Termín upřesníme. Obrazy našich dětí jste mohli obdivovat v kalendáři naší vesnice na rok 2021. Jejich výkony vzhledem k věku jsou nadstandartní.

S Klubem přátel dětských domovů plánujeme aukci na květen nebo červen.

Můžete si přijít vydražit obraz od známého umělce. Výtěžek jde na podporu dětí DD.

V tomto období jsme s paní Vokátou a Spolkem přátel školy uspořádaly malířskou výzvu. Naše vesnice nabízí spoustu krásných míst. Technika může být libovolná, a navíc můžete přidat svou fantazii a něco do krajiny přimalovat (třeba slona). Pokud se dětem podaří strhnout k malování i rodiče, bude i rodinná kategorie. Výstavu uděláme před ateliérem a budou nachystány odměny!

Jarmila Králová



MALÍ REPORTÉŘI A BADATELÉ

Aktivity SPŠ podporují zájem dětí o své okolí

Co mají společného novináři a vědci? Překvapivě mnoho. Zajímají se o okolní svět. Kladou (si) otázky a hledají odpovědi. Pozorují, hledají, pátrají, zkoumají, zaznamenávají. Nakonec vše sepíší a v podobě článku předají svá zjištění čtenářům. Důležité je mít otevřené oči i mysl.

Školní noviny – tradiční a úspěšné

Školní noviny vychází na naší škole již čtvrtým rokem. I vloni se redaktoři zúčastnili celostátní soutěže Školní časopis roku a v této obrovské konkurenci opět uspěli, v kategorii ZŠ I. stupeň obsadili 4. místo a za grafiku dokonce obhájili 1. místo!

Velkým úspěchem v loňském školním roce bylo jen nepřestat noviny vydávat. Redakční rady ve formě kroužku nemohly od března pokračovat, děti i rodiče byli zatíženi domácí výukou a práce pro noviny probíhala pouze distančně. Spousta školních periodik přestala vloni vycházet. Naši redaktoři to však zvládli a formou online redakčních schůzek se daří noviny vytvářet doted.

Novinářské dovednosti

A čemu jsme se v redakci v uplynulém roce věnovali? Zaměřili jsme se na zpravodajství, protože napsat zprávu je pro novináře základ, ale není to vůbec tak jednoduché, jak by se mohlo zdát. Také jsme sestavili vlastní „redaktorské desatero“, podle kterého se řídíme. Možná byste nevěřili, ale i tak malé děti dokáží pochopit a uplatňovat principy jako „svoboda slova“ nebo „právo na čest a důstojnost“. V současné době se hodně věnujeme přípravě rozhovorů. Děti si o pozvaném hostovi samy zjistí dostupné informace a na jejich základě sestaví otázky, které pak společně zveřejňujeme a sladíme. Naposledy jsme takto vyzpovídali jednu mladou paní

spisovatelku, rozhovor s ní si můžete přečíst v únorovém čísle Školních novin. Kromě toho vytváříme ankety, průzkumy, píšeme a fotíme reportáže, v novinách najdete i komiksy, doplňovačky, osmisměrky, omalovánky, kvízy a rébusy, obrázky od školkačků...

Školní noviny si můžete zdarma stáhnout na webu školy nebo se k jejich odběru přihlásit na mailu redakce@husinec.cz.

Badatelské výzvy pro celou rodinu

Od října do ledna se mohly husinecké a řežské děti zapojit do čtyř badatelských výzev. V podzimní výzvě „Stromový detektiv“ pátraly po různých dřevinách na území naší obce. V následujícím „Planetárním stopaři“ hledaly vesmírná tělesa na povltavské planetární stezce, která naší obcí prochází. S příchodem zimy si v teple domova vyzkoušely trpělivost při vědecké disciplíně „Pěstitel krystalů“ a o vánočních prázdninách pozorovaly přezimující ptactvo coby „Ptačí detektivové“. Za každou splněnou výzvu děti získaly odznak ze série „Borec“.

Celkem se zúčastnilo 34 dětí z 21 rodin. Všechny čtyři výzvy splnilo 19 dětí, které kromě kompletní sady odznaků získaly i Certifikáty badatele v oboru dendrologie, astronomie, krystalochemie a ornitologie. :-)) Předávání proběhlo kvůli epidemickým omezením postupně. Ačkoli byly výzvy určené dětem, zapojili se s nadšením i jejich rodiče.

Všem zúčastněným děkujeme a každému, kdo si nějakou výzvu splnil, blahopřejeme! Možná si to zase někdy zopakujeme.

Anna Macková a Silvie Švarcová



TOM ŘEŽ

Tato zima nebyla z nejšťastnějších. Koronavirus stále řádí, takže trvají omezení ohledně společného setkávání. Těšíme se, až budeme zase moci podnikat výlety, tak je nyní alespoň plánujeme. Proto jsme vytvořili dotazník, který jsme rozeslali mezi děti. Vyplnily, co je na našich akcích baví a nebaví a co by rády podnikaly. Moc nám to pomohlo a určitě budeme z jejich postřehů vycházet.

Krátká doba uvolnění před Vánoci nám přála, takže jsme toho pohotově využili. V sobotu 19. 12. jsme se vypravili na pátrací výlet do Klecan. Ten samý výlet už jsme podnikli v roce 2012, ale protože minulé účastníci už odrostli a jsou z nich

kde býval kdysi pivovar a obchod, nyní se však rozpadá.

Potom jsme se propletli několika uličkami a došli jsme na kraj Klecanského háje, kde jsme pokračovali v objevování. Čekala nás Benešovka (palouček s křížkem a la-

snad jen tři, ale bohužel se nám je nepovedlo najít (jsou mimo cestu). Pak jsme přešli přes starý kamenný můstek, který jako by nikam nevedl. Byl také památkou na kdysi romantické úpravy háje.

A pak už jsme sešli z kopečka do Klecánek, cestou jsme se ještě zastavili u další studánky. V Klecánkách bylo poslední hledané místo, klecanský jez a zdymadlo. Zastavili jsme se na teplý čaj v jednom ze stánků u silnice a chvíli poseděli na zahrádce. Pak už nás čekala jen cesta domů podle Vltavy. Vzali jsme to ještě přes řežskou vyhlídku na skále, naposled se rozhlédli a pak už pospíchali na Červenou Skálu, kam jsme dorazili chvíli po čtvrté. Popřáli jsme si krásné Vánoce a pak už utíkali do teplých domovů...

Žádnou další akci jsme zatím bohužel nemohli uskutečnit a kdo ví, kdy zase budeme moci. Nikdo ani nedokáže odhadnout, zda se letos uskuteční tábo-ry. My v to ale pevně doufáme, takže tábořiště je zamluvené, připravujeme celotáborovku



skoro dospělí, nic nebránilo tomu, podniknout výlet s mladšími členy znovu. Autobus nás dovezl ke kostelu, tam jsme se rozdělili na dvě skupinky, každá dostala mapku s částí Klecan a Klecanského háje, kde bylo zakresleno třináct míst označených čísly. U každého takového zajímavého místa, které se na mapě skrývalo pod číslem, byla ukrytá obálka. Kdo ji našel, mohl všem přecíst, o jaké místo se jedná, a doplnit i pár důležitých informací. Skupinky soutěžily, která z nich najde více zpráv. V samotných Klecanech jsme se tak mohli seznámit se zámekem, farou, kostelem a také tzv. obchodem U Felixů,

vičkou, kde rozjímal Václav Beneš Třebízský, farář a spisovatel), záhadná pyramida, nedávno se zemí srovnaná hájenka a také zbořený výletní altánek. Za hájenkou je malinký rybníček a u něj studánka s výbornou vodou, ze které se dříve vařilo klecanské pivo. Tady jsme se nasvačili. Další zastávkou byly okopy, památka na druhou světovou válku, Němci se zde snažili ukrýt vojenským letadlem. Potom jsme došli na vyhlídku nad Vltavou. Výhled byl nádherný, dokonce až na Pražský hrad a Petřín. Další cesta vedla kolem místa zvaného U sedmi dubů, prý tu bývalo sedm oběšenců, ale pověst je vymyšlená. Dnes už jsou duby

a do konce března přijímáme přihlášky. Držme si palce, ať toto nelehké období ve zdraví zvládneme a ať je brzy líp.

Jitka Kroupová





MYSLIVECKÁ ZAŘÍZENÍ

Pro výkon práva myslivosti používají myslivci v honitbě různá zařízení, ať už k vlastnímu ubytování, k pozorování a lovu zvěře, k jejímu odchytu, přikrmování apod.

K ubytování slouží lovecké chaty, a to od jednoduchých dřevěných sрубů až po zděné stavby s plnými ubytovacími a stravovacími službami. Ty jsou především umístěny v oborách, kde tvoří zázemí pro lovecké hosty a personál při poplatkových lovech.

V honitbách jsou nejvíce patrné posedy k pozorování a lovu zvěře. Jsou buď opřeny o kmeny stromů tak, aby větve kryly lovce nebo jsou vystaveny na čtyřech vysokých kůlech. Ty jednodušší jsou otevřené a jsou tvořeny žebříkem, opěrkami a sedátkem. Jsou buď stabilní nebo přenosné. Komfortnější jsou kryté posedy, takzvané kazatelny. Jedná se v podstatě o boudy s pevnou podlahou i střechou. V bočních stěnách jsou otvory sloužící k pozorování či střelbě. Někdy se tyto posedy upevňují na pojízdnou platformu a dočasně umísťují do polních porostů.

Velmi důležitá jsou zařízení krmná, různá pro každý druh zvěře. Spárkaté zvěři (srnec, daněk, jelen, muflon) se předkládá seno v krmelci ve tvaru jeslí nebo oborohu. Jadrné krmivo (zrní, granule) do korytek a sůl ve slaniskách. Zajícům se buď budují nízké jesličky nebo se otýpky sena přivazují přímo na větve stromů nebo keřů. Doporučuje se podávat též dužnaté krmivo, které by však nemělo zmrznout. Pro bažanty jsou v revíru umístěny zásypy, což jsou jednoduché kryty se šikmou pultovou střechou a všemi stranami volnými, aby zvěř mohla uniknout v případě ohrožení.

K odchytu zvěře se užívají různá odchytová zařízení, ale jen taková, která zvěř nezraní. Proto jsou zákonem zakázány veškeré typy želez a jiné pomůcky, které zvěř trýzní. Bažanti a další pernatá zvěř se chytají pod podražec, což je rám potažený jemnou sítí, který se umístí pod zásyp. Když zvěř vlezde do zásypu, opodál ukrytý chytač provázkem podtrhne vzpěru a zvěř je lapena pod síť.

Spárkatá zvěř se odchytává do ohrad neboli chytaček opatřených padacími

nebo posuvnými dvířky. Z nich se pak umísťuje do přepravních beden. V některých případech lze k odchytu též použít narkotizační pušku. Odchyt slouží k vývozu, zazvěřování či ožívování krve v jiných honitbách.

Pro zajímavost lze uvést, že v dobách, kdy bylo v našich honitbách hodně zajců a koroptví, se také prováděl jejich odchyt. Hlavně zajáci byli významným vývozním artiklem. Zajáci se chytali do tenat, což byly nízké sítě připevněné ke kovovým kůlům a natažené po poli. Z jedné strany zajíce natlačovala do sítě řada honců a z druhé strany leželi chytači, kteří zajíce ze sítě vybírali. Odchytu se s oblibou zúčastňovaly děti, pro které to byla atrakce, při které se mohly dosyta vydovádět – kupř. křičet, dělat hluk bubnováním na bubínky, což pomáhalo nahánět zajíce do sítě.

Zvířata škodící myslivosti se chytají do sklopců. Sklopec je v podstatě truhlík dřevěný nebo kovový, lišící se podle velikosti lovené zvěře. Sklopce jsou buď jednostranné nebo oboustranné, podle toho mají-li padací dvířka (záklopy) na jedné nebo na obou stranách. Záklopy se spouštějí samočinně v okamžiku, kdy zvěř prolézá sklopcem a zavadí o nášlapné zařízení.

Zvláštní kapitolou je odchyt černé zvěře. Provádíme ho v místech, kde není z bezpečnostních důvodů možný odstřel. Odchytové zařízení musí být dosti velké a značně odolné, vyrobené nejlépe z kovových tyčí. Funguje stejně jako jiný sklopec s nášlapným nebo podobným spouštěcím zařízením. Upozorňujeme na to, že tato zařízení může v honitbě umísťovat pouze oprávněná osoba, jinak se jedná o pytláctví.

Lubomír Smetana

UŽOVKA PODPLAMATÁ

Pokud chodíte na procházku kolem řeky, určitě jste si všimli především na jaře a na podzim značného množství přejetých hádat. Přejíždí je především cyklisté, kteří o tom ani neví.

Had, kterého přejeli, je užovka podplamatá (*natrix tessellata*). Žije od Troji až za ÚJV v Řeži, v menším počtu i na druhém břehu. V ČR se jedná o kriticky ohrožený druh hada vázaného na vodu, který žije jen na několika lokalitách. V loňském roce mu na rozdíl od ostatních živočichů situace kolem covidu-19 nepřála. Lidé vyrazili na cyklostezku v době, kdy hadi vylézají ze zimovišť a táhnou k Vltavě. S kolegy z našeho spolku jsme monitorovali počty přejetých hadů, abychom zjistili, zda se již jedná o problém či pro přírodu zanedbatelnou věc. Na jaře jsme ze stezek a silnic u řeky posbírali a odstranili 208 mrtvých hadů, v září zhruba 70 kusů. Pomohli jsme

asi 60 hadům cestu překonat. 90 % mrtvol byla mláďata, která si myslí, že schoulená na cestě nejsou vidět. Nedokážou širší cesty přejít na jeden zátah, zastavují se. Pro cyklisty jsou však téměř neviditelná.

Ačkoliv i takto velké číslo mrtvých hadů nemusí být pro populaci kritické, rozhodně by hadi neměli umírat pod koly a kolečky člověka. Příroda je v křehké rovnováze, stačí pár špatných let a populace tohoto hada může zmizet úplně. Zahájili jsme osvětu, začali jsme informovat kolemjdoucí, na jaře umístíme po celém úseku podél řeky výstražné značky a vyvěsíme o hadovi informace u přívozů a v bu-



fetech. Tam rovněž dáme informační letáky. Letos nebudeme mrtvolky odhazovat, ale ponecháme je na místě, a kde to půjde, označíme místo červenou křídou.

Pokud můžete, pomozte i vy. Uvidíte-li hada na kraji či uprostřed silnice či cesty, pomozte mu na jaře tuto cestu překonat, aby se dostal k vodě. Na podzim je směr opačný. V Řeži jsou kritická místa (z hlediska nejvíce přejetých hadů) na ulici Husinecká od Egidy dolů z kopce, dále ke škole, kolem Skalky až k prvním domům v Husinci. Užovku podplamatou lze však potkat kdekoli v dolní části Řeže a Husince.

Pokud vás zaujala ochrana tohoto nádherného neškodného hada, který rozhodně není zmijs, i když tak trochu vypadá, naleznete další informace na stránkách našeho spolku. Vítejte každého dobrovolníka, který by chtěl pomoci s jeho ochranou.

Petra Dobášová



MILÍ PŘÁTELÉ A SPOLUOBČANÉ

Sblížíme se jarem Vás zdravím a věřím, že již brousíte rýče, třídíte osivo, kolikujete nové záhonky a přistiháváte stromkům přerostlé účesy nebo se jen tak procházíte naší čerstvě se zelenající obcí. Přezili jsme zimu, a sluníčko, a s ním spojená radost, je blízko.

Radujte se tedy kdykoliv to jen trochu půjde, z maličkostí a zdánlivých samozřejmostí. Třeba ze vzpomínek na dobré chvíle, jako byly například Vánoční trhy rozeseť po celé naší vesnici, díky kterým mohlo dojít na krásná setkání za bezpečných podmínek. Radost přinesly také podzimní výlety Zahrádkářů, jeden do Ústí nad Labem na hrad Střekov, další proběhl formou

komentované prohlídky po okolí Pražského hradu a v neposlední řadě také setkání v náležitých rozestupech kolem ohně na zahrádě v osadě pod Řivnáčem.

A těšit se můžeme i z věcí budoucích. Ve spolupráci s mým bratrem Martinem pokračuje projekt „stromkové adopce“, PĚSTUJ STROM PRO HUSINEC A ŘEŽ.

Kdokoliv tedy máte chuť přijmout do rodiny na cca 5 let malý stromek ve velkém květináči, dejte, prosím, vědět na email jazadr@seznam.cz nebo martin@drevomor.cz. Rádi se s Vámi spojíme a domluvíme podrobnosti.

Těm, kteří u nás rezervace již mají, bychom chtěli stromky předat nejpозději

do konce dubna. Věříme, že situace to dovolí.

Touto cestou bych velmi rád poděkoval vedení obce za podporu tohoto projektu. Stejně tak rádi přijmeme do řad zahrádkářů nové členy, kteří budou mít chuť se zapojit do spolkového života v obci. Dříve nebo později totiž bude možné se opět setkat bez omezení, a na to se já osobně těším ze všeho nejvíc.

Za všechny Zahrádkáře Vám přeju krásné jaro, hodně zdraví a slunečních paprsků a dostatek závlahy nejen našim záhonům, ale též duším a srdcím.

Dobré dny Vám všem.

Honza Zadražil ml., předseda ZO ČZS Řež

NANOKOMPOZITY

Trpaslíci s obří silou rozkládají bojové látky

Nanoroušky, nanorespirátory či nanovláknenné membrány české výroby dobývají pandemií zasažený svět a ukazují Českou republiku jako nanotechnologickou velmoc. Úspěchem je především dotažení nanotechnologií do konkrétních výrobků a jejich sériová výroba. Možnosti využití nanomateriálů jsou však mnohem pestřejší. V Ústavu anorganické chemie AV ČR se dlouhodobě zkoumá fotokatalytický účinek nanostrukturních forem oxidu titaničitého. Materiály na jeho bázi dokážou například účinně rozkládat bojové látky a jsou na dobré cestě k praktickému využití.

Titan a „titanka“

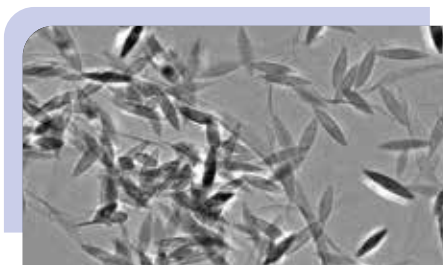
Příhodně pojmenován po mytických obrech, titan je v mnoha ohledech mimořádným kovem. Je lehčí než většina průmyslově využívaných kovů, a přitom je mechanicky i chemicky velmi odolný – nereaguje ani s vodou ani s vzdušnými plyny, odolává kyselinám a neškodí živým organismům. Protože ho lidské tělo neodmítá, vyrábějí se z něj kloubní náhrady, zubní implantáty či piercing.

V zemské kůře je devátým nejhojněji zastoupeným prvkem, na výrobu kovového titanu však připadá jen zlomek titanové rudy. Ta se z více než 90 % používá na výrobu oxidu titaničitého (TiO_2) neboli titanové běloby neboli „titanky“, jak ji chemici často přezdívací. Ta je rovněž mimořádně stálá a zdraví neškodná, najdeme ji tudíž ve výrobcích pro každodenní použití – od papíru přes zubní pasty a opalovací krémy až po cukrovinky a lékové tablety.

Kouzlo nanočástic

Zatímco titan je pojmenován po obrech, nanomateriály vděčí za své označení bytostem malým. Nanus v latině znamená trpaslík a jeden nanometr je těžko představitelná miliardtina neboli 10^{-9} metru. Mimochodem, rychlostí 1 nm/s rostou nehty na rukou. A právě průměr částic či vláken v jednotkách či desítkách na-

nometrů jsou důležitým parametrem nanomateriálů. Přechodem do nanoměřítka zároveň dochází k významné změně vlastností látek oproti jejich „hrubozrnné“ formě. Čím menší částice jsou, tím větší je jejich měrný povrch, a tedy větší plocha pro interakce. Například sférické nanočástice TiO_2 vyvíjené v ÚACH mají měrný povrch $700 \text{ m}^2/\text{g}$ čili v 10 g je schována plocha řežského fotbalového hřiště.



Deaktivace bojových látek

Nanostrukturní oxid titaničitý se vyznačuje velkým měrným povrchem, vysokou povrchovou reaktivitou a fotoaktivitou. Díky tomu je schopen na sebe nejen vázat různé chemické sloučeniny, ale díky působení světla je i rozkládat na jednodušší a neškodné molekuly. Na tomto principu fungují samočistící fotokatalytické nátěrové hmoty, na jejichž vývoji se vědci z ÚACH také významně podíleli. Stejný princip lze uplatnit i v odbourávání vysoce nebez-

pečných chemických bojových látek jako jsou Yperit, Soman, Sarin či VX.

Vlastnosti nanostrukturního TiO_2 lze navíc významně vylepšit přidáním dalších nanomateriálů, čímž vznikne tzv. nanokompozit. Vysoce účinný nanokompozit vyvinuli řežští chemici ve spolupráci s kolegy z Fyzikálního ústavu AV ČR, když nano- TiO_2 obohatili o nanodiamanty. Získali tak materiál, který rozkládá bojové látky v řádu sekund, tedy několiknásobně účinněji než současné komerčně dostupné materiály. Materiály vyvinuté a připravené v ÚACH jsou testovány ve Vojenském výzkumném ústavu v Brně pomocí vyvinuté metodiky, která splňuje kritéria pro testování účinnosti rozkladu reálných bojových chemických látek. Tyto materiály jsou velice slibné pro šetrnou dekontaminaci zamořených prostor, povrchů či citlivé vojenské techniky.

Vědci z ÚACH se však při výzkumu nových materiálů zaměřují i na vývoj nenáročného způsobu jejich přípravy. V Pilotním centru, které kapacitou odpovídá čtvrt až poloproduktu, si ověřují schůdnost postupů ve větším měřítku, a tím usnadňují cestu nanomateriálů k jejich průmyslové výrobě a k praktickému využití.

Silvie Švarcová

Ústav anorganické chemie AV ČR, v. v. i.

DOZIMETRIE V PROTONOVÉ TERAPII

Mezi hlavní a zároveň nejznámější obory využití ionizujícího záření patří lékařství. Jde přitom jak o radiodiagnostiku, tedy detekci zejména nádorů, tak o jejich samotnou léčbu (radioterapii). Výzkumem v obou oblastech se zabývají i oddělení ÚJF AV ČR, v. v. i.

Řežské oddělení radiofarmak při vývoji zářičů úzce spolupracuje s oddělením urychlovačů. Samotnou výrobu radiofarmak pro emisní tomografii PET a SPECT má pak na starosti Radiomedic, dceřiná společnost ÚJF.

Zajímavý výzkum probíhá ale i v jiných odděleních. Jeden z posledních výsledků ÚJF na tomto poli pochází z oddělení dozimetrie záření (ODZ), detašovaného pracoviště sídlícího na pražské Bulovce. Jde o výzkum dávek mimo cílový objem v protonové terapii pediatrických nádorů.

Protonová terapie (PT) je moderní metodou radioterapie, využívající protonové svazky s minimální energií 60–100 MeV a maximální energií kolem 250 MeV. Dětský organismus ale reaguje na ozáření citlivěji než dospělý a zde je problém: dávky mimo cílový objem způsobené rozptýleným zářením zvyšují pravděpodobnost pozdních účinků terapie včetně vzniku sekundárních rakovin. U dětí jsou tyto účinky obzvláště nežádoucí s ohledem na očekávanou dlouhou dobu života po terapii.

Léčba povrchových lézí vyžaduje tzv. absorbér, který zajistí dodání dávky do mělkých částí těla. Ve většině případů se jakožto absorbér používá tzv. měnič dosahu protonů RS (z anglického „range shifter“), ale jako alternativní řešení lze použít i kompenzátor protonového svazku BC (z anglického „beam compensator“), zhotovený na míru metodou 3D tisku.

Cílem studie oddělení dozimetrie zá-

ření bylo porovnání RS a BC s ohledem na dávky mimo cílový objem pro simulovanou léčbu povrchových dětských mozkových nádorů. Experimentální kampaň proběhla v Cyklotronovém centru Bronowice Ústavu jaderné fyziky PAN v Krakově v rámci aktivit pracovní skupiny WG9 Radiation Dosimetry in Radiotherapy mezinárodního sdružení EURADOS.

Při experimentech nejsou ozařovány skutečné děti, ale tzv. antropomorfní fantomy, které mají rozměry dítěte daného věku a ve kterých jsou jednotlivé orgány nahrazeny materiály podobné hustoty. Ve zmíněné sérii experimentů byl ozařován mělce umístěný nádor v CIRS fantomech, představujících těla pětiletého a desetiletého dítěte. Při experimentech byly použity různé aktivní i pasivní detektory záření. Aktivní detektory umístěné na různých místech ozařovny detekovaly sekundární neutrony, pasivní detektory byly umístěny uvnitř fantomů v místech důležitých orgánů. ODZ se podílelo na experimentech se

stopovými detektory v pevné fázi, které umožňují měřit dávkový ekvivalent od neutronů v místě detektoru.

Výsledky potvrdily, že použití BC kompenzátoru významně nezvyšuje a v mnoha případech naopak mírně snižuje dávky mimo cílový objem při léčbě mělkých lézí u dětských pacientů. Personalizovaný BC kompenzátor zhotovený 3D tiskem lze proto u dětských pacientů bezpečně používat.

Výzkum ODZ v oblasti radiobiologie a dozimetrie pro iontovou terapii nádorových onemocnění probíhá mj. v rámci evropského projektu H2020 INSPIRE (INfraStructure in Proton International REsearch) a je rovněž součástí biolékařského programu BIOMAT ve výzkumném pilíři APPA projektu FAIR-CZ. Ten představuje českou účast na evropské velké výzkumné infrastruktuře FAIR (Laboratoř pro výzkum s antiprotony a těžkými ionty), budované v německém Darmstadtu.

Miroslav Dočkal

Ústav jaderné fyziky AV ČR, v. v. i.



BEZEMISNÍ TEPLÁRNA ZNAČKA ŘEŽ

Světová spotřeba energie a tepla roste a díky plánům na snižování emisí CO₂ se do výroby zapojuje pořád více obnovitelných zdrojů energie (OZE). OZE díky svému nepravidelnému rytmu výroby už dnes ohrožují stabilitu přenosových sítí, nebezpečí blackoutu naposledy evropská síť řešila začátkem ledna tohoto roku. Ani nadějně vysokokapacitní baterie tento problém úplně neodstraní. Jedním z řešení, jak s přebytky energie rozumně hospodařit a síť současně stabilizovat, je zapojení mixu metod ukládání energie. Pokročilým technologiím akumulace se intenzivně věnuje i Skupina ÚJV. V období 2010–2024 pracuje na projektech akumulace a vývoje perspektivních energetických oběhů, podporovaných českými i evropskými dotačními programy, a to v objemu přesahujícím 700 miliónů korun. Tyto prostředky umožnily vývoj několika slibných technologií, které Centrum výzkumu Řež a ÚJV Řež nedávno vložily do originálního konceptu tzv. bezemisní teplárny. Pilotní zařízení tohoto typu by tady v údolí mělo vzniknout už do 10 let.

Jak bude vypadat funkční prototyp?

Demonstrační jednotka v Řeži bude komplexem zařízení, který bude využívat cca 2 MWe elektřiny z fotovoltaických panelů, instalovaných na plochých střechách budov v areálu ÚJV Řež. Takto získaná bezemisní elektřina bude přímo vyvedena do distribuční sítě, nebo bude, v čase přebytku elektřiny v síti, akumulována do tepelného zásobníku. Specialisté v Řeži řeší vhodnost různých materiálů pro akumulaci tepla. Nejvíce perspektivní se jeví ukládání tepla do skupenské změny slitiny hliníku a křemíku AlSi12. Elektřina je v tomto případě transformována nateplo v odporových topných tyčích, umístěných přímo v zásobníku. V něm je umístěn také tepelný výměník, který umožní teplo ze zásobníku čerpat. Pro zpětnou přeměnu tepelné energie na elektrickou využije systém, místo klasického parního, oběh s oxidem uhličitým v tzv. superkritickém stavu (sCO₂ při tlaku $\geq 7,4$ MPa a teplotě nad 31 °C). Tento oběh má oproti běžným parním turbínám výhodu zásadně menších rozměrů (tj. nižší investiční náklady a rychlý start turbíny) a velký rozsah provozních výkonů. Zbytkové teplo z tohoto běhu bude potom částečně využito k zásobování areálu ÚJV Řež teplem.

Pilotní jednotka v Řeži bude mít elektrickou účinnost okolo 35 %. Pro komerční uplatnění ve větším měřítku systém předpokládá elektrickou účinnost 43–45 %. V rámci testování kompletního energetického mixu řežského virtuálního energetického ostrova bude alternativně vyráběn i „zelený“ vodík, ze kterého se zpětně získá elektrolýzou elektřina nebo metanizovaný plyn. Stabilizaci celého systému zajistí záložní elektrochemický akumulátor.

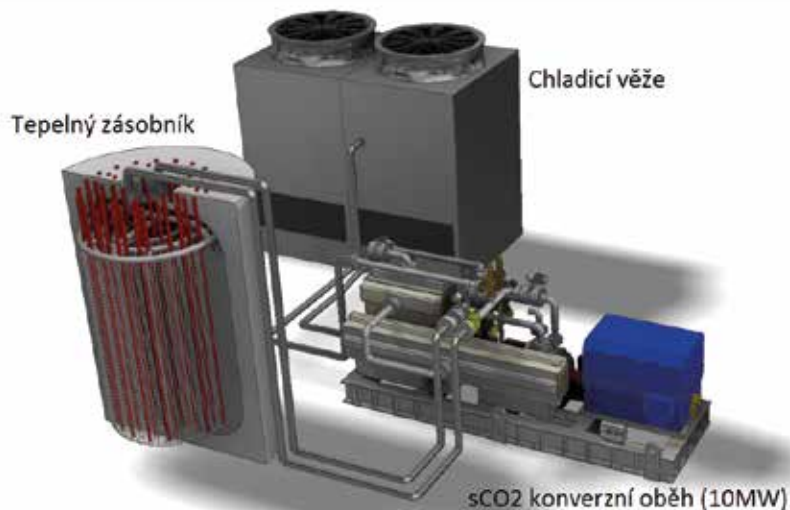
Komerční využití je perspektivní

Spojení vývojových projektů do reálného demonstračního zařízení umož-

ní Skupině ÚJV získat podklady pro budoucí komerční výrobu a provoz instalací s akumulační schopností od desítek MWh po dobu desítek hodin až několika dní. Na trhu, kde se každý den cena elektřiny mění i několikanásobně, bude v blízké budoucnosti takové zařízení určitě představovat zajímavou obchodní příležitost. Zařízení v české i evropské síti pak pomohou k zajištění spolehlivé, bezpečné a udržitelné dodávky elektrické energie při dodržení závazků ke snižování emisních limitů.

Otakar Frýbort

Centrum výzkumu Řež, s. r. o.



SEZNAM AKCÍ 2021

Aktualizováno 24. 3. 2021

29. 3.	Svoz biopopelnic	24. 4.	Nebezpečný odpad	24. 5.	Svoz biopopelnic
29. – 30. 3.	Blokové čištění komunikací	24. 4.	HUSINECKá ŘEŽba jaro	5. 6.	Víno a cimbál v Polepšovně ducha
12. 4.	Zasedání zastupitelstva	26. 4.	Svoz biopopelnic	7. 6.	Svoz biopopelnic
12. 4.	Svoz biopopelnic	10. 5.	Svoz biopopelnic	19. – 20. 6.	Kontejnery na bioodpad
17. 4.	Velkoobjemový odpad	15. – 16. 5.	Kontejnery na bioodpad	21. 6.	Svoz biopopelnic
17. – 18. 4.	Kontejnery na bioodpad	22. 5.	Husinec KUBB OPEN	9. 10.	HUSINECKá ŘEŽba podzim
19. – 23. 4.	Sběr oděvů pro Charitu				

 Zastupitelstvo  Sport a kultura  Spolek rodičů a přátel ZŠ a MŠ Husinec-Řež  Život v obci  Biopopelnice a bioodpad



Periodický tisk územního samosprávného celku
vychází 4× ročně

Naše vesnice č. 1/2021 vychází: 29. 3. 2021,
uzávěrka tohoto čísla: 7. 3. 2021, uzávěrka dalšího čísla: 30. 5. 2021.

Vydává:

Obecní úřad Husinec, IČ: 00240231

U radnice 64, 250 68 Husinec, tel.: 220 940 309, www.husinec-rez.cz, email do redakce: zpravodaj@husinec-rez.cz
Registrováno u OkÚ Praha-východ pod č. MK ČR 12688. Zpravodaj je tištěn díky podpoře ÚJV Řež, a. s.; www.ujv.cz
Podpořeno programem Strategie AV21 č. 10 „Molekuly a materiály pro život“.